

ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI

8 soru · Toplam 100 puan

Her ölçüt bağımsız puanlanır. Yanlış, ilgisiz veya boş kanıt 0 puandır. Eşdeğer doğru ifadeler ve yöntemler kabul edilir. Bir işlem hatası, sonraki doğru yöntem için yeniden cezalandırılmaz.

Öğrenme çıktısı / kaynak grubu	Soru sayısı
DKAB.5.1.1. Evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütebilme	1
DKAB.5.1.2. Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğini müşahade edebilme	3
DKAB.5.1.3. Allah'ın (cc) güzel isimlerini bağlamına uygun kullanabilme	2
DKAB.5.1.4. İhlas suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme	1
DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	1

1. Birbiriyle ilişkili düzen · 15 puan

Yağış, bitkilerin su ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlar. Bitkiler bazı canlılar için besin ve yaşam ortamı sağlar. Bir olayın başka canlı ve süreçlerle ilişkili olması, doğayı bağlantıları olan bir bütün olarak incelemeye imkân verir.

5 puan · Yağış, bitkilerin su ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlar.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Bitkiler bazı canlılar için besin ve yaşam ortamı sağlar.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Bir olayın başka canlı ve süreçlerle ilişkili olması, doğayı bağlantıları olan bir bütün olarak incelemeye imkân verir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Bir doğa olayını bütün diğer süreçlerden bağımsız düşünmek.

2. Gözlemden dinî yoruma · 15 puan

Gök cisimlerinin belirli hareketler izlemesi gözlem ve doğa bilgisi kısmıdır. Düzeni Allah'ın yaratmasıyla ilişkilendirmek İslam öğretisi çerçevesindeki dinî yorumdur. Tevhit, Allah'ın bir ve tek olduğuna, eş ve ortağı bulunmadığına inanmayı ifade eder.

5 puan · Gök cisimlerinin belirli hareketler izlemesi gözlem ve doğa bilgisi kısmıdır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Düzeni Allah'ın yaratmasıyla ilişkilendirmek İslam öğretisi çerçevesindeki dinî yorumdur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Tevhit, Allah'ın bir ve tek olduğuna, eş ve ortağı bulunmadığına inanmayı ifade eder.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Gözlem cümlesi ile inanç yorumunu aynı türden bilimsel ölçüm saymak.

3. Birlik fikri · 10 puan

Tek yaratıcı vurgusu Allah'ın birliği, yani tevhit inancına karşılık gelir. Doğayı yaratılmış ve korunması gereken bir değer olarak görmek, canlılara ve çevreye özen göstermeyi destekleyebilir.

5 puan · Tek yaratıcı vurgusu Allah'ın birliği, yani tevhit inancına karşılık gelir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Doğayı yaratılmış ve korunması gereken bir değer olarak görmek, canlılara ve çevreye özen göstermeyi destekleyebilir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Birlik inancını doğadaki bütün varlıkların birbirinin aynısı olması şeklinde yorumlamak.

4. Farklılık ve düzen · 10 puan

Çeşitlilik düzensizlik demek değildir; farklı bitkiler de belirli ihtiyaç ve ilişkiler içinde yaşar. İslam öğretisinde farklı varlıkların yaratılması Allah'ın kudretinin yansıması olarak yorumlanır; çeşitlilik birden çok yaratıcı olduğu sonucunu gerektirmez.

5 puan · Çeşitlilik düzensizlik demek değildir; farklı bitkiler de belirli ihtiyaç ve ilişkiler içinde yaşar.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · İslam öğretisinde farklı varlıkların yaratılması Allah'ın kudretinin yansıması olarak yorumlanır; çeşitlilik birden çok yaratıcı olduğu sonucunu gerektirmez.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Çeşitlilik ile düzensizliği veya çok yaratıcı fikrini özdeşleştirmek.

5. Bağlama uygun isim · 10 puan

İlk bağlamda el-Alîm, her şeyi bilen anlamıyla uygundur. İkinci bağlamda el-Gafûr veya el-Afüv, bağışlayan/affeden anlamıyla uygundur.

5 puan · İlk bağlamda el-Alîm, her şeyi bilen anlamıyla uygundur.

İstenen ad ve ona uygun anlam/konum açıklaması birlikte doğruysa tam; yalnız ad veya yalnız doğru açıklama varsa yarı; ikisi de yanlış/yoksa 0.

5 puan · İkinci bağlamda el-Gafûr veya el-Afüv, bağışlayan/affeden anlamıyla uygundur.

İstenen ad ve ona uygun anlam/konum açıklaması birlikte doğruysa tam; yalnız ad veya yalnız doğru açıklama varsa yarı; ikisi de yanlış/yoksa 0.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Güzel isimleri anlamına bakmadan herhangi bir bağlamda kullanmak.

6. Merhamet ve işitme · 10 puan

Rahmân, geniş merhameti ifade ettiği için canlılara yönelik merhamet bağlamına uygundur. Semî, her şeyi işiten anlamıyla duaları işitme bağlamına uygundur.

5 puan · Rahmân, geniş merhameti ifade ettiği için canlılara yönelik merhamet bağlamına uygundur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Semî, her şeyi işiten anlamıyla duaları işitme bağlamına uygundur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Semî ile Basîr isimlerinin işitme ve görme anlamlarını karıştırmak.

7. İhlâs suresinin mesajı · 15 puan

Allah'ın bir ve eşsiz olduğu temel mesajdır. Allah'ın hiçbir varlığa muhtaç olmadığı temel mesajdır. Bu nedenle Allah'ın varlığı ve özellikleri insanların doğma, ihtiyaç duyma ve benzerlerine bağımlı olma durumuyla aynı düşünülemez.

5 puan · Allah'ın bir ve eşsiz olduğu temel mesajdır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Allah'ın hiçbir varlığa muhtaç olmadığı temel mesajdır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Bu nedenle Allah'ın varlığı ve özellikleri insanların doğma, ihtiyaç duyma ve benzerlerine bağımlı olma durumuyla aynı düşünülemez.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Sureyi Allah'ın insanlarla aynı ihtiyaçlara sahip olduğu biçiminde yorumlamak.

8. Namazı özetlemek · 15 puan

Namaz İslam'da Allah'a yönelme, kulluk ve şükür ifade eden bir ibadettir. Abdest ve beden/giysi/yer temizliği gibi hazırlık koşulları gözetilir. Belirli vakitlerde yerine getirilmesi ibadetin düzenli bir zaman içinde yapılmasını sağlar.

5 puan · Namaz İslam'da Allah'a yönelme, kulluk ve şükür ifade eden bir ibadettir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Abdest ve beden/giysi/yer temizliği gibi hazırlık koşulları gözetilir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Belirli vakitlerde yerine getirilmesi ibadetin düzenli bir zaman içinde yapılmasını sağlar.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Öğrencinin kendi ibadet alışkanlığını bu bilgi sorusunun cevabı yerine koymak.

Kapsam dayanağı: https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2026/09/KSDT/dkab_orta3.xlsx · 5. Sınıf · Senaryo 1